

Årsprogram for 2020

Indledning

Social- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed gennemfører hvert år en række benchmarkinganalyser af kommuner og regioners opgaveløsning. Formålet med analyserne er at understøtte kommuner og regioners eget arbejde med at sikre bedre opgaveløsning. Der lægges derfor vægt på at udarbejde praksisnære og anvendelsesorienterede analyser, som kan danne grundlag for lokale drøftelser og beslutningstagning.

Fælles for enhedens analyseaktiviteter er, at der altid vil være et benchmarkingsperspektiv i analyserne. Ved at sammenligne sig med andre får den enkelte kommune eller region et godt afsæt for at vurdere egen indsats og praksis, og analyserne skal på den måde styrke vidensgrundlaget og skabe et grundlag for gensidig inspiration og læring på tværs af henholdsvis kommuner og regioner.

Med dette som afsæt indeholder nærværende årsprogram en beskrivelse af de væsentligste analyseaktiviteter for Social- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed i 2020. Analyseaktiviteterne er struktureret i en række hovedtemaer, som hver indeholder flere forskellige analyseelementer.

Analyseaktiviteter

I 2020 vil et af hovedtemaerne i enhedens analyseaktiviteter være **dagtilbud og skole**. På skoleområdet har der nu i flere år været et vedvarende politisk fokus på at skabe inkluderende læringsmiljøer. Målet er, at så så mange elever som muligt bliver en del af det faglige og sociale fælleskab i den almindelige undervisning. På trods af dette har inklusionsgraden på skoleområdet været faldende i de seneste år, og der har således været en stigning i andelen af elever, der modtager undervisning i specialtilbud.

På den baggrund vil Social- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed i 2020 sætte fokus på inklusionstemaet. Ambitionen er at tilvejebringe mere viden om tendenser på landsplan og undersøge forskelle i kommunernes tilgang til arbejdet med inklusionsdagsordenen.

I den forbindelse vil enheden bl.a. kortlægge forskelle i kommunernes brug af økonomistyringsmodeller på specialundervisningsområdet. Herudover undersøges forskelle i kommunernes visitationspraksis på specialundervisningsområdet under hensyntagen til forskelle i elevsammensætning, ligesom det kan være relevant at undersøge de mest udfordrede elevers faglige resultater.

Som en del af dette hovedtema vil enheden også rette blikket mod dagtilbudsområdet. I modsætning til skoleområdet er der begrænset viden om resultaterne af indsatserne på dagtilbudsområdet, og enheden vil så vidt muligt gerne bidrage til et styrket resultatfokus på dagtilbudsområdet.

Det skal ses i lyset af, at indsatsen på dagtilbudsområdet på mange måder kan være med til at forme forudsætningerne for den enkeltes livsbane senere hen. Det kan fremføres, at indsatserne på dagtilbudsområdet også kan være med til at forebygge behov for særlige indsatser på skoleområdet og senere sociale indsatser.

Et centralt indsatsområde på dagtilbudsområdet er i den forbindelse arbejdet med udvikling af børns sprogfærdigheder, som også udgør et af de seks temaer i den nye pædagogiske læreplan. I forlængelse heraf vil enheden undersøge, hvordan kommunerne arbejder med udvikling af børns sprogfærdigheder, herunder ligheder og forskelle. Afhængig af mulighederne for at tilgå de relevante data er det desuden relevant at undersøge børnenes sprogfærdigheder, når de forlader dagtilbuddet.

Et andet hovedtema i enhedens analyseaktiviteter i 2020 vil være det **specialiserede socialområde**. På området for udsatte børn og unge er der stort fokus på at forebygge behovet for mere indgribende indsatser gennem tidlige indsatser. Under hensyntagen til de datamæssige muligheder vil Social- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed i 2020 gerne bidrage til mere viden om udviklingstendenserne på dette område, og herunder om udviklingstendenserne slår forskelligt igennem på tværs af landet.

Enheden vil i 2020 bl.a. stille skarpt på udgifts- og aktivitetsudviklingen på området for udsatte børn og unge. Dels er det relevant at undersøge i hvilket omfang, der er sket en forskydning over mod mere forebyggende tilbud. Herudover er det relevant at dekomponere udgiftsudviklingen på kommuneniveau og undersøge nærmere, hvad der driver udviklingen i de samlede udgifter, når der ses på udviklingen i antal modtagere og gennemsnitspriser på tværs af forskellige tilbudstyper, herunder anbringelsestyper.

På voksenområdet oplever mange kommuner, at det er vanskeligt at styre udgifterne til eksempelvis handicappede. Det skal ses i lyset af, at området udgør en betydelig del af den samlede kommunale økonomi og alene til botilbud har kommunerne udgifter på godt 17 mia. kr. om året.

Det hører med til billedet, at en betydelig del af udgifterne til botilbudspladser vedrører køb af pladser i andre kommuner eller hos selvejende og private tilbud. Uagtet styringsmulighederne i forhold til hvem der har brug for en botilbudsplads, står kommunerne altså ofte i en situation, hvor de skal agere på et "marked" for botilbudspladser. Heri ligger også nogle styringsmuligheder i forhold til at sikre gode og effektive indkøb. Med henblik på at bidrage med viden på dette område og give inspiration til kommunerne ønsker Social- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed at afdække, hvordan en række kommuner i praksis varetager rollen som indkøber af botilbudspladser.

Social- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed vil også fortsat i 2020 have fokus på **sundhedsområdet** som et hovedtema i analyseaktiviteterne. På sundhedsområdet er der fokus på, at borgerne så vidt muligt behandles i deres eget nærmiljø. Det kan være hensigtsmæssigt for borgerne, ligesom det giver mulighed for øget specialise-

ring på sygehusene. Og i sidste ende er den rette arbejdsdeling mellem sygehuse, kommuner og almen praksis med til at sikre et omkostningseffektivt sundhedsvæsen.

De almen praktiserende læger spiller en central rolle i omstillingen mod det nære sundhedsvæsen. Det gælder ikke mindst i forhold til det stigende antal borgere med kroniske lidelser som fx KOL og diabetes, hvor en vellykket omstilling mod det nære sundhedsvæsen indebærer, at disse borgere primært modtager behandling hos den praktiserende læge fremfor på sygehuset.

I forlængelse heraf vil Social- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed i 2020 komme med en analyse, der undersøger, i hvilket omfang der på tværs af de praktiserende læger er forskelle i kronikernes sygehuskontakter. Det vil i den forbindelse også blive undersøgt, hvordan en række praktiserende læger konkret arbejder i forhold til denne målgruppe.

På sundhedsområdet er der også aktuelt stort fokus på psykiatrien. Flere og flere diagnosticeres med en psykisk lidelse og udviklingen kan have store menneskelige og samfundsøkonomiske konsekvenser. Social- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed ønsker derfor også at gennemføre analyseaktiviteter på det psykiatriske område. Dette analysefokus omfatter afdækning af sammenhænge og udviklingstendenser på tværs af landet inden for det børne- og ungdomspsykiatriske område, ligesom det kan være relevant at undersøge overgangen fra børne- og ungdomspsykiatrien til voksenpsykiatrien, og om der er forskel på overgangen på tværs af landet.

Udover de nævnte hovedtemaer i Social- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenheds analyseaktiviteter kan enheden også i 2020 sætte fokus på en række **øvrige analysetemaer**, som er mere afgrænsede og enkeltstående analyser. I den forbindelse kan det eventuelt være relevant at gentage en eller to tidligere gennemførte analyser med henblik på at afdække, om der er sket ændringer.